

[illegible]

не піде, щоб забезпечити себе на старість.

Життя нашої еміграції в Америці вде ріжкими шматками ще з того часу, коли постанала була своя власна держава. Тоді багато хотіло повертати на Батьківщину; на думку тепер пригноблену. Є різні політичні течії від найліберальніших до найправіших. І не руйнує дуже єдиність та робить для національної справи шкідку. Не бач там справа про якийсь зброю чи навіть доктрину, а просто є там одиниці, які розділяють ядядя особистих справ і наживи громадське українське життя.

Реферат п. Боброва викладає повне зловчовлення. Постановлено багато запитів, на які він відповідає.

„Українська Громада“ у Франції, відлинувши після б ротиби з ріжкими політичними агентами, які хотіли зроби- ти її своїм осередком і надати їй агітаційно-партийний напрям, приступила до активної праці серед української емі- грації і серед мужиків. Нова рада в складі п. Івана Стасюка як голови та членів п. п. Олександра Чехівського, Марії Пасяка, Василя Боброва, Миколи Гин- рі, Гришка Савельського, Стефана Зиня і редакційної комісії на чолі з тем. Кану- стинським дає нову записку, що Гро- мада несподівано стоїть на даліше на- чисту української національної плат- форми та відмовляється до загальних об- ставин буде виконувати те завдання, яке на неї покладено.

Дуже дається відчувати недостача засобів, бо емігрант не в силі одирати шось з нуждею свого заробітку, але Громада думає побороти труднощі. При Громаді закладає артистична секція, яка має планувати серед емігрантів укра- їнську пісню, давати вистави і т. п. Головою секції вибрано п. Жеребю, а секретарем Миколою Федіцьким. Вже відбуваються проби одної з українських вистав і будуть мати нагоду пере- нестись дуже далеко з мужиків в рідний край. В найближчому часі при Грома- ді закладається ще секція військового ви- ковання, секція розвитку і т.

Від довгого часу Громада думає за- ложити пресою бюро, якого метою буде викладати зводження про життя на Україні, про дієвий стан нашої ви- кованої боротьби, про насильства оку- панти над нашим народом. За доданням ці будуть викладатись у франківській мові для французької преси, щоб таким чином вона мала інформації з украї- нського джерела, бо коли в французькій пресі вічно не поминалося про нас, або поминалося несправильно і помилково, то тільки тоді, що вона не мала інфор- мації, або брала з ворожого нам дже- рела.

Програма велика і можна побажати Громаді як найкращих успіхів. Означе зводження тої програми залежить від того, як поставиться до неї сама емі- грація.

Всі українські діти до української ш- олі! — Хто минає рідну школу і посилє антину до чужої школи, той ворог сво- їй дитини й української нації!

МИХАЙЛО ПОСАЦЬКИЙ.

Між пальмами Сицилії.

II. Палермо здалека.

Береги з червоною вицвелою асфальтою, шораз виразніші; видніє перед очима далеко розкинене вдовж берега як палестинний об- раз старинне місто Палермо. За ним негасячі гори, а в глибині над цілим краєвидом панує одна гора, немов шапка, заокраєна струнним пе- ром: це Етна, після Альпи найвища гора Італії, в Європі найвищий вул- кан, а це струнне перо — сірчаний випар.

Все скупане в сонці. Світло, сві- тло, безконечне світло. І в душі стає мисно, чоловік перетворюється, стає сам собою, загалає десь глибоко в свою душу, де досі не галаді, стає без земних амбіцій, без бажань. Чи переживає хто не велике шастя — не маю ніяких бажань?

Ча чердаку метушня, гамір. Мо- рські паровози біля зина, подо- рожні відштовпують сюди і туди, штовпуються, прохвотять вибачення. Вряди-годи спокійний розказ капі- тана, звенячі ланцюги, хрупкі шруб, нлюскі і зойк стисненої при озері кінці, останнє спокійне корабля і — він стоїть уже як смєлє в пристані. Дивлюсь в задню часті, уформовані у відріз зломлені з сиз- ким чаром; по ваконому, від- мовчов одного, вишєровують у

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

Коловатиця.

Кажуть і прощення просимо. Кажуть, що відгукувалися на статтю „Нової Зорі“ („Політика проти Церкви“) про спра- ву богослужбової мови і переклад, бо на- питали собі бди. А найголовніше, що дали „віснму тему“ смиренному органі „Української Християнської Організації“. Таким чином зробили ми добре діло, бо спасли цей орган, а вірніше: його редак- торів від погуби, але одночасно ітягну- ли на свою голову анатему вчорашніх а- тейстів і протестантів церкви, а циніш- ніх садуків і фарисеїв.

Від яких трьох тижнів фронтом „Но- вої Зорі“ переміняється в січварю, з якої силється усяка полемічна січка на те- му церкви. П різноманітностей змісту, форми, інтернаціональності, „націо- нальності“ і т. і. Не будемо встривати в дальшу дискусію на тему сучасного стану гр. кат. церкви, бо хто не бачить її захитаного становища, з тим усяка дискусія недоцільна. Очевидно, автор по- новоринської січки поминав все основне, сутнє, а саме — уабросив „науку“ — надюбки передливася з пусогом а порожи- все побичне, неістотне, паламарське. Не вдаюся в дискусію з „науковими“ ви- подами новозоринського „вченого“ ше й тому, що ми не є такими вестероні- ми „теологами“, як „вселенські“ все- знайки а „Нової Зорі“.

Просимо клинути оком от хочби на ме- режаву статейку „Степ широкий, край веселий“ (що заступає мабуть огляд прес- и) і перечитати напр. такі „золоті дум- ки“:

„Хв. Редакція „Діла“, в котрій дав- нодавньою не було спосібного редак- тора, — закладе вчти нашу церковну Гієрархію, як „оживляти“ Церкву че- рез „ковечеві“ українизування Бого- служень, бо інакше Вп. Редактори та- ки дальше не ходитимуть до сновиди, збо як прийде до них зукраїнізований батюшка“.

Тільки адуматися а ментальність та- кого „святця“. При чому тут сповіданий чи несповіданий редактор і яке міно- шення має до порушеної теми? І вид- ки новозоринської січкими знає про те, чи редактор „Діла“ сповідається, чи ні? Хіба що він займає ще й побічну по- саду сорівника чи статистика оповіда- лих карток. Здається, тим способом хо- че він по фарисейськи подати до відома, громадств, що саме він частенько сповідається. Воно правда, що наш шав, „учений“ так має а чого сповідатися.

пристань. На приказ свого провід- ника стають, роблять фронт до ко- рабля і по одному, по черзі, після порядкового числа, підходять до гостя і забирають його клаунки. Не- ма жадного натовпу, крику, накли- кувань подорожніх. — все якби з книжки вчитався.

Такого порядку могли би поза- адрити і німці. Це все заслуга Мус- солініа. Протягом пару літ він зумів майже перетворити Італію. Всі хибі, про які давніше звикли повторити на адресу Італії, як: бруд, безладдя, лінивість, жебрани- на — тепер цілком зникли. Всюди мінить робота; по готелях і заліз- ниях бездоганна чистота. За весь час моєї подорожі по Італії я не ви- дів ані одного жебрака. В Сицилії видів я їх двох, але оба були справ- жи малаки. В Таорміні в готелі є на- вить вишнена просьба до гостей, щоб дітам, якби посміли прохати допомоги, не давати нічого, бо во- ни все мають, нічого не потребують і є забезпечені державою. Доки я не бачив теперішньої Італії, легко- важила я нею; але тепер — шалку н- ьенько. І в чім сила Муссолініа? Не в якійсь абстрактній ідеї, як це ми звикли часто добачати у кожній ви- значній людині, а в чімсь цілком конкретним: в молоді! Він оперся на молоді, такемак як козодарі опи- рються на війська; молоді для нього все: минувшина, теперішність і бу- дущність; молоді люди в Італії сірля- на всіх становищах; пообірані в фашистські уніформи, пильнують

бо мало хто стійкий нагрівши і „наброй“ в своєму житті, як він. Але цікаво теж, відколи то об. парети наділизи „навер- ненного трішніла“ генеральною повно- властю?

Або другий аразок: „Нова Зорі“ веде пілну а „Укр. Голосом“ за засилінсько- го ігумена. „Укр. Голос“ твердить, що боротьбу в нутрі нашого духовенствя (чорного і білого) спричинив теперішній ігумен ЧСВВ. Не знаємо, наскільки це відповідає дійсності. Але новозоринсь- кий каванперда ось як боронить о. ігу- мена:

„А в тім часі, коли в Перемислі або у Львові писали ту знамениту статтю до „У. Г.“, нападаний ігумен не був ні у Львові, ні в Галичині, ні в Евро- пі, тільки переїхавши са, Землю, ви- дихував (?) в Бгипті атмосферу, яку викликають наші реформатори. Види- хував і дивився на спокійного безо- сого ефінкса, котрому виховані на за- хідній культурі Европелі параз те- пер замалювали чинку гіпсом. На шот? По шот? До чого таке? Ніхто не знає — таксамо, як не знає, на шот „У. Г.“ так нападас ігумена. Та видко, що з обидвох культур, і західній і схід- ній, щось яксь таємниці, котрих так відразу пояснити не можна — рівно (а може криво? — Ред.) як не можна пояснити „наваца“ роботи „каванпер- дія“ а „Діла“, котрий твердить, що Е- лійскі сповідники свої обов'язки а неркві, поновив Religionsstörung, а з- котре (очевидно від істнучої польсь- кої влади) повинен дістати більше ніж сім діб арешту.“

Читаєш ці всі подлутані „аргументи“ рівня похитного писаря і питаєш себе: На шот і по шот те все? За таке патакан- ня повинні хлібодавці новозоринського „ефінкса“ „замалювати йому чинку гіп- сом“ на те, щоб не осмішувас себе й органу, який віддано для його, очевид- но моральної, експлуатації.

І вірши цей „пеломини“ для підтрим- ки свого безглузлого патікання пови- кується на авторитет не якого небудь „етовиница“, але — Леся Мартовича. Ось сила „юних літ, літ весни“. І всю ту подлутану багачку закінчує він най- сильнішим акордом, що — мовляв —

„наші „непримиримі“ сповідники ви- знають і польську і більшовицьку і всяку іншу аладу — аби тільки до- пасти своїм братам Українцям“.

Очевидно, все це сказано в якійсь ві- доперській горчці. Але візьмь „Нову Зорю“ — одно тисло влад (78) і виємо

ладу, дисципліни і всього догляда- ють, а передовсім стоять на сторожі гідності Італії. На всіх прилод- них місцях: урядах, почєкальнях, кіосках написане: „Non bestemmiare“ (не проклинати). А італійці славі з того. Тепер кого зловлять, як клєне, платять до 1000 лір (800 зол.) кари. Муссоліні вимв використати добрі сторони вдачі італії. Є він весе- лий, жартобливий, безжурний, враж- ливий, живе хвилюю і приваує більшшу вагу до форми як до самої річі, до чогось реального, а не до чогось уявленого, подуманого. То- му не ідея відродження держави о- живляє тепер італії і віра в кра- шу будущину, тільки приваання до особи свого керманича, для яко- го вони зроблять все, що він їм ска- же. Таке приваання Італії до конкретних річей, а не до абстракт- ної ідеї викликає у них часом дивні, на наш погляд, життєві прояви. Я був, наприклад, свідком такого фак- ту в Венеції. Займаю потягом на двірєць. В потягу було англійське молоде товариство, мужини і жіноц- тво. По пероні прохажується іта- лійський жандарм, „карабінєрі“. Од- на англійка як серна вискакує з пе- редлау, летить до того жандарма, завішується йому на рямі і разом з ним прохажується, тоді, як я- кийсь довгоногий ангелець в ту са- му хвилину відфотографував їх о- боїх. Через цілий той час жандарм ані чинки, ані оком ані бровами не моргнув, вагалі цілком не реагував, якби нічого й не видів. Так наказу-

юном на рубрику „Огляд часописів“, а там на першому місці „співісно- таку до- лоту думку“.

„Новий Час“ у ч. 123 обговорює спр- аву зміни конституції в Польщі а статті п. а. „Зміна форми чи змісту“ а за- дить до знесову, що „для обслуги зми- нського населення мають бути вказані урядові Ураїнаці“. Цікаво, як Хв. Ред. „Н. Часу“ представляє собі осм- нання „покликування урядовців Ура- їнаці“ — при непризнаванні польської держави.“

І скажіть-же, чи не на всі руки на- стор наш новозоринський „вчений“? В- стріже і голоти, і з фарисейською м- ною штурхали під бім востроїми. Мо- жав, як снік-такі. Коли про Religions- störung мовя, що етіяки „сповідаван- ням обов'язків а неркві“, то як прива- те польську аладу, а зрештою не зче- те. От, харизм! Але ми не в тім бєй. Ми полєгення і потиєння а фарисей- ською міню, міню то дивувачсь. міню питаються, навішємо: „Шкаво і т. д.“ І логіка, і консєвенція, і може лав на- рода прийде таки на тій сємній долі- сля і плату..

Любуючись прижею агітотні думок а- новозоринського „вченого“, ми стрічає- мє дошо, що гідне уваги. А саме стрі- чавмо там висловлення української мови. Говорачи про богослужєбну мову (ч. 77 у статті „Відлиа возниці“), новозорин- ський „церковник“ під нілком умови не зопускає української мови до головної богослужєбної, а згодився би лише на „з- ликову перебірку шоденних молитов“.

„Однакє й се не може бути зроблене ні прихилиєм, ні некомпетентними людьми (ну, певно, некомпетентними людьми „робітсья“ тільки статті в „Нова Зорі!“ — Ред.), ні вірши не ві- мо що денних молитов осмішувати пе- ренладом їх на „півтавську міню“, яка тільки загналаб призмартатськи гр. кат. у польське та словацьке за- тинство“.

Від смерті передовоного „Галичани- на“ і „Руського Слов-а“ не туля ми та- кого опраді штубацького осмішування української мови навіть аі сторівок ро- сійських чи москвофільських органів. Треба було, щоб ми перейшли через горнило революції у всіх ділянках украї- нського життя та етомізового поступу й вироблення української мови, треба було дочекатися аж повстання „Нова Зорі“, щоб потути про „півтавську міню“.

Вгорі омавали ми, що навіть москво- фільські органи закинули штубацькі на- омлі над українською мовою та що „Но- ва Зорі“ на себе перебрала цю функцію. Не зовсім вірно не лашє твердження. Ні

(Продовження буде.)

ВЛАДИСЛАВА КОЗЛОВСЬКОГО

Присылайте передплату!